

נשמתא דאורייתא

גיליון 338 • ערב שבת קדוש פְּרֻשֵׁת חיי שְׁרָה • כ"ד מרחשון תשע"ט

ענין בפרשה

יצחק תקן מנחה?

למה נעמד השליח באמצע הפגישה?

אבא/אמא: בהתועדות 'שבת הגדול' תשמ"ה, ספר הרבי "מעשה שהיה אצל אחד השלוחים" (הרבי לא נקב בשמות האנשים אבל גבורי הספור הם השליח במינסוטה הרב משה פלר והפרופסור ולול גרין עליו השלום):

"פעם אחת נכנס שליח לביתו של יהודי נכבד, אדם מצלח ביותר ובעל אמצעים, הן בענינים גשמיים, ולפי דעתו - גם בענינים רוחניים, בעניני חכמה ושכל כו', על מנת לקרבו ליהדות. אותו יהודי לא היה מוכן להשתכנע כל כך מהר, ובהיותו בעל שכל רצה להבין כל דבר בשכלו, שאל שאלות והתוכח על כל פרט ופרט..."

תוך כדי היותם שקועים בכל להט נשמתם בעצומו של וכוונת שכלי, עין הלה באחד מספרי החכמה שהיו מנחים אצלו, כדי לנסות ולהוכיח את צדקתו בכוונת. כשהרים את עיניו מהספר כדי להמשיך בכוונת - לא האמין למראה עיניו: בן-שיחו - השליח - עומד עם הפנים לקיר ומתנענע... שיחתם נמשכה זמן רב, וכאשר הבחין השליח שעוד מעט תשקע השמש - עמד להתפלל מנחה".

© my creative

באחר צהרים אחד באותו מתקן צבאי, כאשר הם נופלים לכוונת בכל דבר אפשרי. גרין אף הציג לו הצעות יעול, כמו להחליף את החליפה השחורה בצבעונית..

לקראת ערב, פלר בקש פתאום סליחה, הוא קם מהמקום, נגש אל הקיר והתפלל מנחה. גרין נדהם, הוא לא שלט במתרחש, הצעיר התעלם ממנו ועמד והתנועע במשרד שלו... כשהצעיר סיים, הוא התנצל ואמר כי הפגישה הזאת חשובה לו מאוד, אך מה שעשה עכשו חשוב לו עוד יותר.

ברגע הראשון, גרין נעלב, אך אחרי רגע, חש הארה. הוא הבין שפגש דבר אמיתי. הוא הרים טלפון לאשתו ואמר: 'את זוכרת שקראנו פעם ספור על היהודים בפרעות ת"ח ות"ט שמסרו את הנפש כדי שלא להמיר את דתם? ואז התלבטנו האם חיים עוד אנשים כאלו? ובכן, היום פגשתי בחור שבראה לי שיה לחבר'ה'הם. הוא נעמד אצלי במשרד, מול הפנים שלי והתפלל מנחה...

כך, צעד אחר צעד, החל פרופסור גרין להתקרב ליהדות ולתורת החסידות, תוך שהוא עומד בקשר מכתבים רציף עם הרבי בענינים אישיים ובעניני מדע ואמונה, כשהרבי אף ספר את ספורו באמצע התועדות, כמובא במדור השיחה בעלון זה.

סמוך ממש לפטירתו זכה פרופסור גרין, שכבר היה חסיד נלהב, לסים את הכנתו לדפוס של הספר "פרופסור גרין, שלום וברכה" הכולל את ספור חייו המרתק, קשריו עם השליח הרב פלר, וחליפת המכתבים עם הרבי.

אבות ובנים - זמן חורף
יתקיים במוצאי שבת קודש
בבית כנסת בית מנחם
בין השעות 19.00 - 20.00
פרטים בלוחות המודעות

✂

גיליון 338 חיי שרה

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____

✂

שעת השיא

ילד/ילדה: כעת נבין מדוע סדר תפלות היום הוא ערבית, שחרית, מנחה (לדגמה, בראש חודש נאמר "יעלה ויבא" בערבית, אחר כך בשחרית ונסים במנחה) - תחלת עבודת האדם היא להאיר את חשך העולם (ערב), אחר כך מתחיל להאיר (שחר), עד שמגיעים לתכלית האור (צהרים), שהאדם מגלה איך שתכלית כל דבר בעולם היא הקדשה, ולכן הוא פונה מכל עסקיו ומתפלל מנחה [ולכן יצחק דוקא תקן מנחה, כיון שענינו של יצחק הוא "יצחק עשה לי אלקים" - להפך את טבע העולם שנברא בשם אלקים לאור ולקדשה].

לכן גם תפלת מנחה קשורה עם אליהו הנביא (שנענה בזכות תפלה זו), שכן אליהו הוא מבשר הגאולה, הזמן בו העולם עצמו יהפך לדירה לו יתברך.

הלקח:

גם ב'שעון חרף' בו היום קצר ותפלת מנחה יוצאת ממש באמצע היום, נקפיד על תפלה במנין.

(מעובד ע"פ שיחת שבת הגדול תשמ"ה, מאמר ד"ה "נעשה נא" תרצ"א, לקו"ש חל"ה עמ' 130, ועוד)

בדרכי החסידים

כך שנה השליח את חיי הפרופסור

בשנות הכ"פים, הגיע הרב משה פלר לשליחות במדינת מינסוטה בארצות הברית. הוא נסה ליצור קשרים עם מנהיגי הקהלה, אך כלם הזכירו בהתרגשות שם אחד: "פרופסור ולול גרין". גרין הוא האישי, שאם תצליח ליצור אתו קשר, הדלתות יפתחו לפניך. גרין היה פרופסור נודע לחקר החידקים (אפידמיולוגיה) והיה חבר בצוות המצמצם של נאס"א שבדק אם יש חיים על המאדים.

גרין עבד באותם ימים במתקן צבאי מסוג ויום אחד קבל טלפון מהרב פלר, שמבקש להפגש אתו. גרין חשב שהוא מבקש תרומה והציע לו 36 דולר, אך הצעיר התעקש להפגש. הפגישה התקיימה

התפלה שחוללה מהפכה

ילד/ילדה: "וראה זה פלא: הנהגה בלתי מנומסת זו - להפסיק לפתע באמצע וכוח שכלי, מבלי לבקש סליחה מחברו לזכות, שהתפנה מכל עסוקיו והזמינו לביתו... דוקא הנהגה זו היא שגרמה להתחלת ה'מהפכה' בלבנו של אותו יהודי, עד שבמשך הזמן נתקרב ליהדות, ולא עוד, אלא שהוא בעצמו קרב ליהדות עוד עשרות ומאות יהודים!

היהודי הנ"ל לא ידע 'תפלה' מהי; הדבר שממנו התרשם עמקות, עד שנעשתה 'מהפכה' בלבנו - לא היה אלא העבודה שלפתע 'שכח' בן-שיחו את כל כללי ה'אינטליגנציה' הנהוגים בין בני אדם, שלפיהם התנהג בן-שיחו במשך כל זמן פגישתם, והתנהג כאדם שאינו מן הישוב - לעמד עם הפנים לקיר ולהתנענע!"...

אלהיו נענה בתפלת מנחה

אבא/אמא: ספור זה מבטא את מעלתה של תפלת מנחה, בה אנו עוזבים את כל עסוקינו באמצע היום (ויכמו אותו שליח

נקודה משיחה

תפלת מנחה על היכטה...

ילד/ילדה: "מעשה ביהודי שהקדוש ברוך הוא זכהו בנכסים רבים, וביניהם - ספינה, 'יכטה' - בלשון המדינה. מזמן לזמן היה נוהג להפליג בספינה, כדי לבלות בה את ימי החופש על גבי הספינה. וכשהגיע זמן התפלה, הנהגה בידעו שבעת תפלת שמונה-עשרה (תפלת העמידה) יש לכונן פניו לצד ירושלים, לצד מזרח - הצד השאול ולברר אצל 'רב החובל': היכן הוא צד מזרח.

יהודי זה - פעלו עליו כבר שאין לו להתבייש ביהדותו גם בחיי היום יום, ולא רק ביחס ליהודים כמותו, אלא גם ביחס לאינם יהודים, ולכן, לא התבייש, ושאל אצל רב החובל (שהיה גוי) שיאמר לו היכן הוא צד מזרח.

באמצע הפגישה עם הפרופסור הנכבד) ועומדים להתפלל.

על תפלה זו אומרת הגמרא: "לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שהרי אלהיו לא נענה אלא בתפלת המנחה". דוקא בזכות אותה תפלה הוא זכה שנעשה לו נס כפול, בעת הוכוח שלו עם נביאי הבעל - האש שירדה מהשמים לחכה את הקרבן שהוא העלה על גבי המזבח, למרות שהוא שפך מים מסביב. אנו מבינים מפה שלא רק שיש בתפלת מנחה מעלה מסוימת, אלא היא נעלית יותר מיתר התפלות. מדוע?

לעזב הכל ולהתפלל

ילד/ילדה: מסביר על כך הרבי הרי"צ במאמר נפלא, שבבקר אין זה חדוש שיהודי מתפלל לפני ה', כי לא שנה כלל שיהודי יעמד בבקר ולא יתחיל את היום עם תפלה. וכן בערב, אחרי כל העסוקים יהודי מסיים את היום בתפלה. "אבל תפלת מנחה שהיא באמצע היום, כאשר האדם טרוד בעסוקיו, ונמצא בשוקים וברחובות או בנסיעה ופונה מכל עסקיו ומתפלל - היא עבודה אמיתית".

לפי זה מסבירים ב'היום יום' דברי הגמרא "לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה" - זהיר הוא מלשון זהר ומאיר. מתי מאירה מעלת האדם ("התגברות הצורה על החומר")? בתפלת המנחה בה אנו מבטאים שהרוחניות היא העקר אצלנו, ולכן אנו עוזבים את החמירות בשביל התפלה.

הגיעה שעת מנחה

אבא/אמא: זמני התפלות מבטאים גם תקופות בחיים:

'שחרית' - ימי השחרות והנערות. ילד ונער יהודי מתחנך ללמוד תורה בחידר ובישיבה, ואין כאן כל חדוש, כי חובה על האב ללמד את בנו תורה.

'ערבית' - כשאדם כבר "זקן, בא בימים" הוא נח מעסוקיו ופנוי לעסק בתורה ובמצוות.

'מנחה' - כשאדם נמצא באמצע החיים וטרוד בעסוקיו ובנהול ביתו, והוא מתפנה מכל עסוקיו ללמוד תורה, וכן דואג שכל מעשיו יהיו על פי התורה והמצוות, זוהי העבודה האמתית. בכך נכרת מעלתו של האדם.

אתחיל גם אני לחשב אודות הקדוש ברוך הוא!

הלכה - יהודי יכול להשפיע על סביבתו ולא רק על יהודים:

אבא/אמא: זוהי ההוראה לכל אחד ואחד מישראל, אפלו יהודי הכי פשוט "חוטב עצים ושואב מימיה" - שגם הוא יכול וצריך לפעל על אמות העולם לקיים שבע מצוות של בני-נח, ועד לאפן שכאשר יהודי "הולך לבטח דרכו" בהנהגתו האישית, הרי הוא פועל בדרך ממילא על אלו שנמצאים בסביבתו,

כספור הנ"ל - שאותו יהודי... הלך לבטח דרכו בעניני יהדות, ובידעו שבעת התפלה עליו לכונן פניו לצד המזרח, שאל את הגוי איפה הוא צד מזרח, ובדרך ממילא גרמה הנהגה זו תוצאה מעשית וחיובית בחייו של הגוי - התקשרותו ומחשבתו אודות בורא העולם, שלילת ענין העבודה זרה, שזוהי אחת משבע מצוות של בני-נח."

(משיחת י"א ניסן תשמ"ג)

אבא/אמא: בפעם הראשונה חשב רב החובל שהתענינותו של היהודי לדעת איפה הוא צד המזרח - אינה אלא מקרה. אבל לאחר שפפל שאלתו זו כמה פעמים, שאלו רב החובל: הרי אינך רב חובל, ואפלו לא מלח המשיט את היכטה, ואם כן, מדוע הנה מתענין כל כך היכן הוא צד מזרח!?

היהודי הסביר לו את טעם הדבר, מפיון שרצונו להתפלל לקדוש ברוך הוא באפן של "לפני מי אתה עומד", הנה היות שהתפלות עוברות דרך מקום המקדש שירושלים - עליו לכונן את פניו לצד ירושלים. ולכן מתענין לדעת היכן הוא צד המזרח, ששם נמצאת ירושלים.

ילד/ילדה: רב החובל התרשם מאוד ממענה זה, ואמר: אם אדם כמוך - איש מצליח בעסקים, עד שאנשים אחרים (ובתוכם רב החובל) משמשים אותו - מוצא לנכון להתקשר לקדוש ברוך הוא ג' פעמים בכל יום. ובאפן שמפסיק מכל עניניו ומכונן את פניו לצד ירושלים, כדי להתפלל באפן הראוי, אם כן - סים דבריו -